

SİRKÜLER 2009 / 09

KONU: 2008 YILI KAZANÇLARININ BEYANI

Gelir Vergisi mükellefleri tarafından 2008 yılında elde ettikleri kazanç ve iratların beyan esasları aşağıdaki gibi olacaktır.

A- GELİR UNSURLARI

- 1-Ticari Kazançlar
- 2-Zirai Kazançlar
- 3-Ücretler
- 4-Serbest Meslek Kazançları
- 5-Gayri Menkul Sermaye İratları
- 6-Menkul Sermaye İratları
- 7-Diğer Kazanç ve İratlar

B- GELİR VERGİSİ BEYANNAMESİ VERMEK ZORUNDA OLANLAR

Mükellefler, yukarıda yazılı gelir unsurlarından bir takvim yılı içinde elde ettikleri kazanç ve iratları için 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda aksine hüküm olmadıkça yıllık beyanname verirler. Kanuna göre beyanı gereken gelirlerin beyannameye toplanması zorunludur. Tacirler, çiftçiler ve serbest meslek erbabı ticari, zirai ve mesleki faaliyetlerinden kazanç temin etmemiş olsalar bile, yıllık gelir vergisi beyannameyi vermek zorundadırlar.(GVK Md 85)

C- BEYANNAME VERMEK ZORUNLULUĞU BULUNMAYANLAR

Gerçek kişilerin bir takvim yılı içinde elde ettikleri aşağıdaki açıklanan tutarları aşmayan gelirleri için beyanname verme zorunluluğu yoktur.

- Gerçek kişilerin bir takvim yılı içinde (2008 yılı için) tutarı ne olursa olsun tek işverenden elde ettiği ücret gelirleri, birden fazla işverenden ücret geliri elde edilmesi halinde birden sonraki işverenden aldıkları 19.800,00 YTL 'yi aşmayan ücret gelirleri,
- Bir takvim yılında 2.400 YTL 'yi aşmayan mesken kira gelirleri,
- 19.800,00 YTL 'yi aşmayan işyeri kira gelirleri,
- Tevkifata ve istisnaya tabi tutulmamış kira geliri, alacak faizi, off-shore ülkelerden elde edilen 960,00 YTL 'yi aşmayan faiz gelirleri,

- Tutarı ne olursa olsun A ve B tipi yatırım fonları ve ortaklıkları, risk sermayesi yatırım fonları ve ortaklıkları ile gayrimenkul yatırım fonları ve ortaklıklarından sağlanan kazançlar,
-
- 2008 yılında, elde edilen banka mevduat faizi, döviz tevdiat hesabı faizleri ve repo gelirleri, tutarı ne olursa olsun,
- 2008 yılında, off-shore bir ülkedeki banka hesabından faiz geliri elde edilmesi durumunda, yıllık faiz gelirin TL karşılığı, 960 TL'ye kadar ise beyanname verilmeyecektir. Aşması durumunda, beyanname verilecektir.
- Yurt dışında yerleşik olanların, Türkiye'de elde ettiği kâr payı ya da temettü gelirlerini Türkiye'de beyan etmeyecektir.
- 1 Ocak 2006'dan İtibaren İhraç Edilen Hazine Bonosu ve Devlet Tahvili Faiz Gelirleri Tutarı ne olursa olsun beyan edilmeyecektir.
- 1 Ocak 2006'dan İtibaren İhraç Edilenlerin Satış Kazancı, Kazancın tutarı ne olursa olsun, yıllık gelir vergisi beyanname verilmeyecektir.
- Türkiye'de yerleşik olmayan gerçek kişiler (dar mükellefler) eurobondun ihraç tarihi ne olursa olsun, alım-satım kazancını beyan etmeyecekler.

NOT: Tek işverenden alınan ücretler ile birden fazla işverenden ücret alınmakla birlikte, birden sonraki işverenden alınan ücret gelirlerinin 19.800,00 YTL' yi aşmayan kısmı ile bireysel emeklilik şirketlerinden elde edilen her türlü kazançlar gelirin toplanmasında dikkate alınmayacaktır.

Tevkifata tabi tutulmuş menkul ve gayrimenkul sermaye iratlarının birlikte belli tutarı aşması halinde beyan edilmesi gerekmektedir. Bu tutar 103. madde de yazılı tarifinin ikinci diliminde yer alan tutardır ki 2008 yılı için bu rakam 19.800,00 YTL' dir.

D- ELDE EDİLEN GELİRE GÖRE BEYANNAME VERMEK ZORUNDA OLANLAR

1- Beyan Edilecek Ücret Gelirleri

Birden fazla işverenden ücret geliri elde eden gerçek kişiler, birden sonraki işverenlerden aldıkları ücret gelirlerinin toplamının 19.800,00 YTL 'yi geçmesi halinde bir takvim yılında elde ettikleri tüm ücret gelirlerini yıllık gelir vergisi beyanname ile beyan etmek zorundadırlar. (GVK Md 85-86)

ÖRNEK: Mükellef , 2008 takvim yılında üç ayrı işverenden ücret geliri elde etmekte olup, ücretlerin tamamı tevkif yoluyla vergilendirilmiştir.

Birinci işverenden alınan ücret	35.000,00 YTL
İkinci işverenden alınan ücret	18.000,00 YTL
Üçüncü işverenden alınan ücret	4.000,00 YTL
TOPLAM	57.000,00 YTL

Birinci işverenden alınan ücret toplama dahil edilmeyecek olup, 2 nci ve 3 ncü işverenden alınan ücretler toplamı (18.000,00 + 4.000,00)=22.000,00 YTL ,

19.800,00 YTL beyan sınırını aştığı için 57.000,00 YTL' lik ücret gelirisinin tamamı beyan edilecektir.

2- Gayrimenkul Sermaye İratları

a) Mesken Kira Gelirleri

Gelir Vergisi Kanununun 21.maddesi hükmüne göre, gerçek kişilerin 2008 takvim yılı içinde elde ettikleri mesken kira gelirlerinin 2.400,00 YTL' lik kısmı gelir vergisinden istisnadır. Bu nedenle 2008 yılı içinde elde edilen mesken kira geliri tutarının 2.400,00 YTL' yi aşması halinde aşan kısım yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilmesi zorunludur. Ancak, ticari, zirai veya mesleki kazancını yıllık beyanname ile bildirmek mecburiyetinde olanlar ile gelirleri bunlar tarafından bildirilecek olanlar bu istisnadan faydalanamazlar.

b) İşyeri Kira Gelirleri

Gelir Vergisi Kanununun 86.maddesi hükmüne göre 2008 takvim yılı içinde gerçek kişiler tarafından elde edilen işyeri kira gelirleri toplamı 19.800,00 YTL'yi aşmaması halinde beyanname vermeyeceklerdir. Ancak elde edilen kira gelirisinin bu tutarı aşması halinde elde edilen kira gelirisinin tamamı beyan edilecektir.

c) İstisna ve Tevkife Konu Olmayan Kira Gelirleri

Kanun hükümlerince herhangi bir istisnaya veya stopaja tabi tutulmamış kira gelirisinin 2008 yılı için 960 YTL' yi aşmaması durumunda söz konusu kira geliri için beyanname verilmeyecektir. Elde edilen kira gelirisinin bu tutarı aşması halinde tamamı beyan edilecektir.

3- Menkul Sermaye İratları

a) Off-Shore Ülkelerdeki Faizler ve Alacak Faizleri

Gerçek kişiler tarafından 2008 takvim yılı içinde elde edilen yukarıdaki faiz gelirlerinin 960 YTL' yi aşması halinde yıllık gelir vergisi beyannamesi ile tamamı beyan edilecektir.

b) Hazine Bonosu ve Devlet Tahvilleri Faiz Gelirleri

i) 1 Ocak 2006'dan Önce İhraç Edilen

1 Ocak 2006'dan Önce İhraç Edilen Devlet Tahvili ve Hazine bonosu faiz gelirlerinin, yüzde 35,10'u vergiye tabi tutulacaktır. Faiz gelirlerinden "**yüzde 64,90 enflasyon indirimi**" düşüldükten sonra kalan faiz tutarı yani yüzde 35,10'u 19.800 TL'yi geçmiyorsa, beyanname verilmeyecektir.. Buna göre, enflasyon indirimi öncesi faiz geliri 56.410,26 TL'yi geçen faiz gelirinden, yüzde 64,90 enflasyon indirimi düşülerek, beyan edilecektir.

ii) 01 Ocak 2006 dan Sonra İhraç Edilmiş Olanlar

Bu tarihten sonra ihraç edilmiş bulunan Devlet Tahvili ve Hazine Bonosu faiz gelirleri üzerinden % 10 stopaj yapıldığından elde edilen faiz gelirisinin tutarı ne olursa olsun beyan edilmeyecektir.

c) Devlet Tahvili Alım-Satım Kazancı

i) 1 Ocak 2006'dan Önce İhraç Edilenler

Bu dönemde ihraç edilen Hazine Bonosu ve Devlet Tahvillerinin, alış bedeli, HB ve DT'nin elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere her ay için ÜFE artış oranında arttırılarak, Yükseltilmiş tutar ile satış bedeli arasındaki olumlu farkın 16.000,00 TL'yi aşan kısmı beyan edilir. Ayrıca, endekslemenin yapılabilmesi için, artış oranının yüzde 10 veya üzerinde olması gereklidir.

ii) 1 Ocak 2006'dan İtibaren İhraç Edilenlerin Satışı

Bu tarihten sonra ihraç edilmiş bulunan Devlet Tahvili ve Hazine Bonosu satış kazancı üzerinden % 10 stopaj yapıldığından elde edilen satış karları tutarı ne olursa olsun beyan edilmeyecektir.

d) Eurobond Faiz Gelirleri

i) Türkiye'de Yerleşik Olanlar Eurobondlardan elde edilen faiz

Eurobondlardan elde edilen faiz tutarı ihraç tarihine bağlı olmaksızın 2008 yılında 19 bin 800 TL'yi, aşmadığı sürece beyan edilmeyecektir.

e) Euroband Alım-Satım Kazançları

i) 1 Ocak 2006'dan Önce İhraç Edilen Eurobondlar

Eurobondun alımında ödenen dövizin, alış tarihindeki TL karşılığı bulunarak, bu bedel ÜFE endeksindeki artış oranına göre endekslemeye tabi tutulmak suretiyle, maliyet bedeli bulunarak, Satışında elde edilen dövizin, satış tarihindeki TL karşılığı bulunup Endeksleme yolu ile yükseltilen maliyet bedeli ile satış tutarı arasındaki farktan (2008 yılı için) 16.000,00 TL, istisna düşülerek kalan tutar ne olursa olsun beyan edilecektir.

ii) 01.01.2006'dan Sonra İhraç Edilen Eurobondlar

1 Ocak 2006 tarihinden sonra ihraç edilen Eurobondlardan alım satım kazancı elde edilmesi durumunda, bu kazanç herhangi bir istisna uygulanmayacaktır. Maliyet bedeli endekslemesi yapıldıktan sonra, bulunacak kazancın 2008 yılında 960 TL'yi aşması halinde tamamı beyan edilecektir. Ayrıca, endekslemenin yapılabilmesi için, artış oranının yüzde 10 veya üzerinde olması gereklidir.

f) Borsadan Elde Edilen Kazançlar

Gerçek kişilerin elde ettiği borsa kazançları stopaj usulü ile vergilendirildiği için tutarı ne olursa olsun beyana tabi değildir.

g- Kar Paylarının Vergilendirilmesi

Gelir Vergisi Kanununun 22.maddesi hükmüne göre; gerçek kişiler tarafından tam mükellef kurumlardan elde edilen,Gelir Vergisi Kanunu 75.maddesi ikinci fıkrası (1),(2) ve (3) numaralı bentlerinde yazılı kar paylarının yarısı gelir vergisinden istisnadır. İstisnadan sonra kalan tutar vergiye tabi gelir olarak dikkate alınacaktır. Beyana tabi başka bir gelirin bulunmaması durumunda , kazanç 2008 yılı için 19.800,00 YTL' yi aşıyorsa beyan edilecektir. Kar dağıtım aşamasında Gelir Vergisi Kanununun 94/6-b bendi uyarınca % 15 oranında tevkifat yapılacaktır.

Kar payının beyanı durumunda tevkif edilen verginin tamamı mahsup edilecektir. Mahsup edilemeyen bir kısmın kalması durumunda Gelir Vergisi Kanunu 252 Seri Nolu Tebliğinde yer alan açıklamalar çerçevesinde iade konusu yapılacaktır.

ÖRNEK: Mükellefin,2009 takvim yılında elde ettiği gelirleri aşağıdaki gibidir.

Konut kira geliri 10.000,00 YTL

X Limited Şirketinden elde ettiği kar payı 250.000,00 YTL'dir.Elde edilen kar payı şirket bünyesinde % 15 tevkifata tabi tutulmuş olup,tevkif edilen vergi (250.000 x % 15)=37.500,00 YTL' dir.

Mükellef, konut kira gelirinin 2008 yılı için 2.400 YTL sini istisnaya tabi tutacak,kalan 7.600,00 YTL nin % 25 i götürü gider olarak indirilir ve kalan 5.700,00 YTL gelir olarak beyan edilecektir.

X Limited Şirketinde elde ettiği kar payının yarısı gelir vergisinden istisna edildiğinden, 125.000,00 YTL üzerinden gelir vergisi hesaplanacak ve kurum bünyesinde tevkif edilen 37.500,00 YTL çıkan vergiden mahsup edilecektir.

Buna göre, mükellefin beyan edeceği gelir tutarı

Mesken kira geliri	5.700,00 YTL
Kar Payı	125.000,00 YTL
Beyan Edilen Tutar	130.700,00 YTL
Hesaplanan Gelir Vergisi	40.393,00 YTL
Mahsup Edilecek Vergi	37.500,00 YTL
Ödenecek Vergi	2.893,00 YTL

E- YILLIK GELİR VERGİSİ BEYANNAMESİ VERİLME ZAMANI

Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesinin verilme süresi “ Mart ayının başından yirmibeşinci günü akşamına kadar “ ya elektronik ortamda veya kağıt ortamında verilir.

F- BEYAN EDİLEN VERGİLERİN ÖDEME ZAMANI

Tahakkuk ettirilen verginin ilk taksidi beyannamenin verildiği Mart ayı içinde, ikinci

ve son taksidi ise Temmuz ayı sonuna kadar ödenecektir.